

ONDERWIJS & LAAGGELETTERDHEID

Onderwijs voor iedereen

Mensen worden steeds ouder en de kans dat een mens van de wieg tot het graf bij één werkgever één functie zal hebben wordt steeds kleiner. Elke inwoner zal in zijn of haar leven steeds meer rekening dienen te gaan houden met een leven lang leren. Een leven lang leren is onderdeel van de Lissabondoelstellingen (geformuleerd in 2000) bepaald daarmee het onderwijsbeleid voor de gemeente Rotterdam. Wat onderwijs aan volwassenen inhoudt en hoe daar handen en voeten aan te geven heeft nog niet de hoogste prioriteit in onze stad

Oudere leeftijdsgroepen hebben gemiddeld gesproken een lagere vooropleiding. Eén van de manieren om de arbeidsmarktpositie van vijftigplussers te versterken, is deelname aan scholing. Vijftigplussers zijn ondervetegenwoordigd bij scholing. Uit onderzoek komt naar voren dat de werkgever hierin een rol speelt; de kans dat een oudere werknemer een cursus aangeboden krijgt is ruim 20 procent lager is dan voor een jongere medewerker. Een voor de hand liggende reden is dat vijftigplussers nog een kortere duur op arbeidsmarkt aanwezig zijn, waardoor de "terugverdiensijd" korter is voor de werkgever. Het is echter de vraag of het laatste in de praktijk klopt. Vijftigplussers blijven gemiddeld langer bij hun werkgever dan jongere werknemers. Maar ook zijn oudere werknemers minder geneigd om een opleiding te volgen dan hun jongere collega's. Dit staat echter niet los van de wijze waarop een cursus is vormgegeven. Sommige onderwijskundige principes als een veilige leeromgeving en aansluiting op eerdere werkervaringen zijn voor vijftigplussers van groot belang in de studie.

Om voorbereid te zijn op een toekomst waarin iemand meerdere functies op de arbeidsmarkt vervult, moeten inwoners goed zijn opgeleid én hun kennis en vaardigheden blijven ontwikkelen. In elke levensfase van een mens kent 'een leven lang leren' een invulling van het onderwijs:

- **reparatie:** wie geen opleiding heeft gevolgd op jonge leeftijd, moet dat later kunnen inhalen;
- **wisseling in loopbaan:** wie er pas op latere leeftijd achter komt dat hij iets anders wil doen of talenten ontdekt of door baanverlies gedwongen wordt, moet een opleiding kunnen volgen om een switch te maken;

- bij de tijd blijven en vooruitkomen in de samenleving: volwassenen moeten hun kennis en competenties actueel kunnen houden om zo hun arbeidsmarktpositie op peil te houden en te werken aan verbetering van hun positie;
- sociaal-culturele en persoonlijke functie: mensen leren niet alleen voor hun arbeidsloopbaan, maar ook om zich in algemene zin te blijven ontwikkelen. Dit zal en kan positief effect hebben op de arbeidsmarkt.

50PLUS Rotterdam zet in op

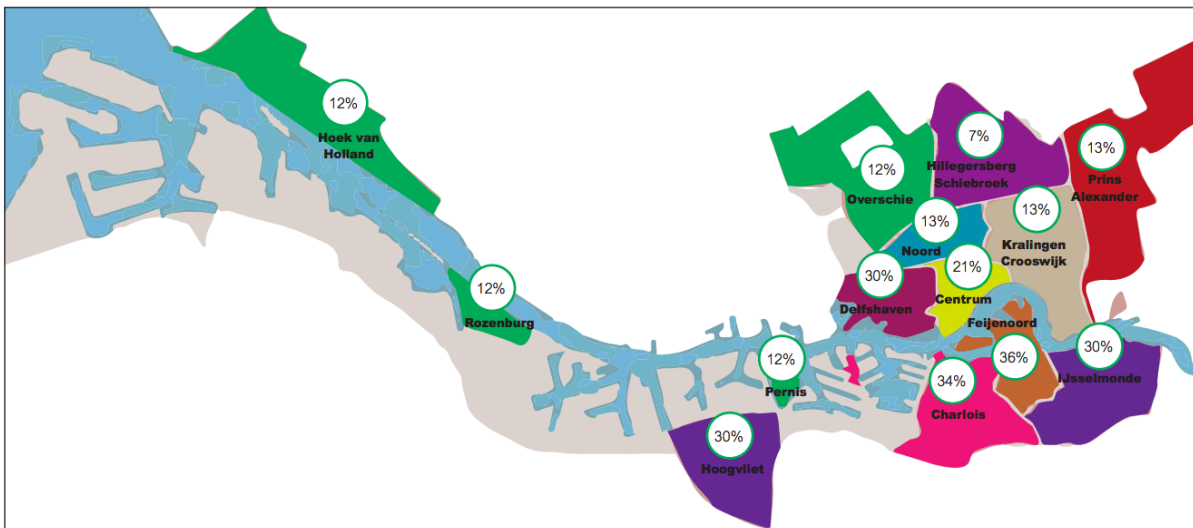
- aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in het kader van een leven lang leren, omdat dan beter kan worden ingespeeld op de specifieke behoeften van werknemers en arbeidsmarkt
- versterken van het studieaanbod waarbij de gemeente heldere kwaliteitseisen en doelen stelt met betrekking tot volwassenonderwijs
- inwoners, het bedrijfsleven en de overheid die samen investeren in onderwijs voor werkenden en werkzoekenden
- het opbouwen van een persoonlijk scholingsbudget door werknemers welke gebruikt kan worden om loopbaanverbetering en/of bij werkloosheid; hervormen van de Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen (O&O-fondsen)
- het hoger onderwijs aantrekkelijk maken voor werkenden
- verzilveren van kennis en vaardigheden die buiten school zijn aangeleerd
- het formuleren van een visie op het toekomstperspectief voor onderwijs aan volwassenen
- het verplichten van leraren tot bij- en nascholing om hun professionalisering voor seniorenonderwijs vorm te geven
- herstel van de ambachtsschool en de mavo
- het aansluiten van het onderwijs op de snelle ontwikkelingen in de maatschappij
- het borgen van de toegankelijkheid van het hoger onderwijs
- het MBO, welke zich richt op het onderwijs aan volwassenen
- loslaten van de maximale leeftijdsgrens in het volwassenenonderwijs
- het overdag en s'avonds beschikbaar zijn van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- kosteloos en direct beschikbaar zijn van volwassenenonderwijs voor iedereen die werkloos wordt en recht heeft op een WW- of Bijstands-uitkering
- een hoger beschikbare bedrag voor volwassenenonderwijs
- het basisrecht van onderwijs voor ouderen

- gemeentelijke seniorencoaches die ouders helpen met internet, administratie en alfabetiseringsprogramma's ter bestrijding van laaggeletterdheid

Moeite met lezen: schaam je niet

Laaggeletterdheid is in Nederland een groot probleem. 1 op de 9 mensen in Nederland tussen de 16 en 65 jaar is laaggeletterd. In totaal zijn dat 1,3 miljoen Nederlanders. Daarnaast zijn er naar schatting ongeveer 250.000 inwoners analfabeet. In Rotterdam is volgens de meest actuele cijfers naar schatting 21% van de bewoners tussen 16 en 65 jaar laaggeletterd. Dit is aanzienlijk hoger dan gemiddeld in Nederland (12%) en in de regio Rijnmond (16%). Het gaat om tussen de 80.000 en 96.000 Rotterdammers tussen 16 en 65 jaar.

Bron: CINOP et al, 2016.

Laaggeletterdheid betekent dat iemand moeite heeft met schriftelijke taalvaardigheid; dus met lezen, schrijven en/of het gebruiken van schriftelijke en digitale informatie. Een laaggeletterde kan wel lezen, maar niet goed: maximaal op het niveau van een kind op de basisschool. Laaggeletterdheid is niet hetzelfde als analfabetisme, waarbij het gaat om volwassenen die helemaal niet kunnen lezen en schrijven. Laaggeletterden hebben vaak ook problemen met rekenen en digitale vaardigheden.

Laaggeletterden hebben moeite met bijvoorbeeld het invullen van formulieren, met e-mailen, met schriftelijk rapporteren op het werk, met veiligheidsinstructies lezen, met

de eigen financiële administratie voeren, met lezen van digitale informatie over een geldlening en met werk zoeken, vinden en houden.

Laaggeletterdheid en lage digitale vaardigheden zijn risico's voor het ontstaan van schulden en laaggeletterdheid veroorzaakt vaak eenzaamheid en isolement bij mensen.

50PLUS Rotterdam zet in op

- een taalakkoord waarbij diverse partners met elkaar worden verbonden, zodat ze elkaar kunnen versterken. De partners, waaronder het UWV, Stichting Taalontmoeting, commerciële aanbieders van inburgeringscursussen, wijkteams e.d gaan samenwerken
- ambassadeurs die het onderwerp laaggeletterdheid en ook digitale vaardigheden op de agenda gaan zetten
- het actief benaderen van werkgevers. Zij weten vaak wie van hun werknemers moeite hebben met lezen en schrijven. Ook de basisscholen wordt gevraagd te signaleren en mensen te trainen
- het ontwikkelen van taalhuizen waar mensen die moeite hebben met lezen en schrijven terecht kunnen voor (mondeling gegeven) informatie en geholpen worden de juiste cursussen te vinden

50PLUS Rotterdam: omdat het om onze kinderen gaat!

50plussers zijn vaak ouder en grootouder. Zij willen dat hun (klein)kinderen een goede toekomst hebben. Goed onderwijs en passende jeugdzorg zijn daarom juist voor hen heel belangrijk. Natuurlijk heeft 50PLUS in haar programma ook aandacht voor zaken als 'een leven lang leren' om mentaal fit te blijven voor de snel veranderende arbeidsmarkt en het juist in Rotterdam grote probleem van laaggeletterd bij volwassenen. Maar het begint bij een zo goed mogelijke start in het leven. Dat betekent een veilige, liefdevolle en gestructureerde opvoeding en goed onderwijs.

- *Leraren: meer waardering*
in salaris, respect en werkdruk: dus ook kleinere klassen. Bij personeelstekort een welkomstpremie voor docenten en hulp bij huisvesting in Rotterdam
- *Gelijke kansen voor alle kinderen*
1 op de 4 kinderen in Rotterdam leeft in armoede. Nog te veel kinderen in Rotterdam starten de school met een taalachterstand. Extra financiële ondersteuning vanuit de gemeente is gewenst, maar ook scholen en het Rijk moeten bijdragen.

- *Jeugdzorg: geen wachtlijsten*
Meer geld uittrekken voor goede en passende jeugdzorg. Kinderen en tieners met problemen moeten snel geholpen en behandeld worden. Bij langer wachten verergeren de problemen zich. De hulp moet natuurlijk wel op maat en passend zijn.
- *Armoedebestrijding ouders*
Sommige scholen verzorgen een ontbijt voor hun leerlingen. Dat is mooi, maar het behoort niet tot de kerntaak van het onderwijs. De oorzaak is dat er te weinig geld in het gezin binnenkomt. Dit veroorzaakt ook stress bij de kinderen. 50PLUS Rotterdam vindt het daarom belangrijk dat de inkomenspositie van de arme gezinnen verbetert.

Een samenleving wordt pas volwassen als zij haar eigen geschiedenis van alle kanten kent, goed en fout en alles daar tussenin. Maatschappijleer en geschiedenis vormen de basis van het handelen in het heden en de toekomst. Een samenleving wordt pas volwassen als zij haar eigen geschiedenis van alle kanten kent, goed en fout en alles daar tussenin. Maatschappijleer en geschiedenis vormen hier de basis van de bewustwording en kennisvergroting over deze onderwerpen.

Juist in een stad als Rotterdam, met kinderen met zeer uiteenlopende achtergronden is kennis van ieders- en in de eerste plaats Nederlandse geschiedenis van groot belang.

50PLUS Rotterdam zet in op

- Meer aandacht voor geschiedenis, maatschappijleer en burgerschapskunde
- Voor scholen een lespakket laten ontwikkelen met aandacht voor de wereldwijde handels-, slavernij-, en migratiegeschiedenis
- Jong en oud meer in contact met elkaar te brengen: bijvoorbeeld via nieuw project Rotterdam van Vroeger: hoogbejaarde Rotterdammers vertellen aan groep 7 en 8 van het basisonderwijs over hun ervaringen in de Tweede Wereldoorlog

Computers, smartphones en tablets zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Ook binnen het onderwijs worden ze volop gebruikt. Maar er is ook sprake van verslaving aan games en social media. Sommige tieners hebben zelfs burn-outachtige verschijnselen, mede door de invloed en gebruik van social media.

50PLUS ROTterdam vind dat onze kinderen **in eerste instantie goed moeten leren schrijven, lezen en rekenen**. Onderzoek toont aan dat zelf schrijven beter is voor de ontwikkeling. Wij hebben allerlei soorten mensen nodig, niet alleen programmeurs en ICT 'ers.

50PLUS Rotterdam pleit voor een Wethouder Ouderen- en Jeugdbeleid om al deze zaken en meer voor elkaar te krijgen.

